

Життя триває...

(до 100-річчя від дня народження видатного вченого Л.Т. Малої)

Важко говорити про Вчителя в минулому часі, особливо про таку велику Людину, як академік Любов Трохимівна Мала. Так багато вже написано і сказано про неї, що мимоволі думаєш: «Чи треба повторюватися?» Треба! Скільки лікарів, закінчивши вищу медичну школу, не чули її лекцій, семінарів, науково-практичних конференцій, і не мали можливості увібрати в себе всю глибину її знань, не тільки в медицині, а й у інших сферах життя.

Моє знайомство з Любов'ю Трохимівною відбулося в студентські роки, в період навчання в Харківському медичному інституті. Вона вразила мене своїм науковим кругозором, вмінням лікувати, різнобічними знаннями; чудово знала літературу, живопис і прищеплювала цю любов усім своїм учням. Саме це вплинуло на мій вибір – навчання в клінічній ординатурі під її керівництвом. Головна якість Любові Трохимівни – це турбота про людей, безмежна любов і співчуття до пацієнтів. Перебуваючи разом з нею на обходах, я незримо вбирав її мистецтво лікування, яким відмінно володіла Л.Т. Мала. Це зіграло величезну роль в моєму становленні як професіонала й особистості.

Любов Трохимівна любила повторювати: «В житті нет мелочей». Через все своє життя вона пронесла любов до Батьківщини, до людей

та улюбленого міста, що дозволило їй стати почесним громадянином м. Харкова. Любов Трохимівна завжди мала бути першою – «орієнтована в собі, в часі та просторі», тому що саме вона «задавала тон в науці», знала сучасні напрями наукових досліджень, досягнення терапевтичних шкіл. На головних наукових форумах країни і зарубіжжя однієї згадки про Любов Трохимівну, як керівника дослідження, було достатньо, щоб викликати негайну реакцію доброго ставлення і щирої поваги до неї.

Дивно, але вона все встигала. Любов Трохимівна любила повторювати: «Дорогие, Вы приходите домой и занимаетесь домашними делами, а я дома продолжаю работать». Ця працьовитість, що заслуговує на величезну повагу, дозволила їй досягти небувалих наукових висот: керувати кафедрою госпітальної терапії та клінічної фармакології, науково-дослідним інститутом терапії (нині ДУ «Національний інститут терапії імені Л.Т. Малої НАМН України»), Спеціалізованою радою із захисту кандидатських і докторських дисертацій. А для перерахування громадських організацій лідера Л.Т. Малої не вистачить місця в цій статті (їх величезна кількість). Причому, Любов Трохимівна приголомшливо вміла все поєднувати, що, безсумнівно, заслуговує на величезну повагу.

Колектив кафедри госпітальної терапії Харківського медичного інституту у 80-ті роки

По-особливому, з любов'ю, Л.Т. Мала ставилася до молоді. Величезну увагу вона приділяла її освіті, професійному зростанню. Вона запрошувала відомих наукових лідерів для читання лекцій співробітникам Інституту терапії і любила повторювати, що таким чином можна навчити набагато більше наукових співробітників і лікарів. Саме до неї приїздили провідні фахівці головних наукових центрів країни на віїзні цикли по біохімії, генетиці та інших сучасних напрямках клінічної медицини.

Любов Трохимівна була здатна виділити серед безлічі студентів, лікарів-інтернів талановитих і перспективних співробітників, і інтуїція її ніколи не підводила. На особисте прохання Л.Т. Малої молодих фахівців брали на стажування в провідні науково-дослідні центри терапевтичного профілю колишнього СРСР, а після повернення вони впроваджували найсучасніші методики у своїй роботі в інституті. Любов Трохимівна наполегливо рекомендувала молодим фахівцям працювати над своїм науковим і фаховим рівнем. Для цього в науково-дослідному інституті терапії були створені всі умови для роботи з літературою, а також для освоєння нових методик і їх застосування в науково-дослідній роботі. Вона заохочувала поїздки молодих учнів на закордонні наукові форуми із своїми повідомленнями про наукові досягнення.

Слід зазначити, що в науково-дослідний інститут терапії приїздили на навчання і молоді вчені з усього світу. Згодом багато з них стали відомими фахівцями у себе на батьківщині і з вдячністю згадують час навчання в Україні.

З роками з вдячністю згадуєш школу академіка Л.Т. Малої — яскравий приклад безмежної відданості науці та лікуванню (провідним завжди був Пацієнт, але допомогти йому можна було тільки за допомогою знань і сучасних технологій), внутрішньої дисципліни, пунктуальності, неймовірного життєлюбства й оптимізму.

Батьківщина гідно оцінила відданість професії і працьовитість академіка. Л.Т. Малої було присвоєно звання Героя України, вона була нагороджена орденами і медалями. Її ім'я носять кафедра госпітальної терапії (нині внутрішньої медицини № 2 і клінічної алергології Харківського національного медичного університету), організований нею науково-дослідний інститут терапії і вулиця, де він розташований, Спеціалізована рада із захисту кандидатських і докторських дисертацій. Наукові роботи Л.Т. Малої, незважаючи на час, що минув з моменту її відходу, продовжують бути затребуваними, оскільки були новаторськими в різних напрямках клінічної медицини, а її учні намагаються у всьому бути схожими на свого Вчителя, віддаючи знання, досвід, душу і серце людям. Життя триває...

О.М. Біловол,
акад. НАМН України, д. мед. н., проф. кафедри клінічної фармакології та внутрішньої медицини Харківського національного медичного університету